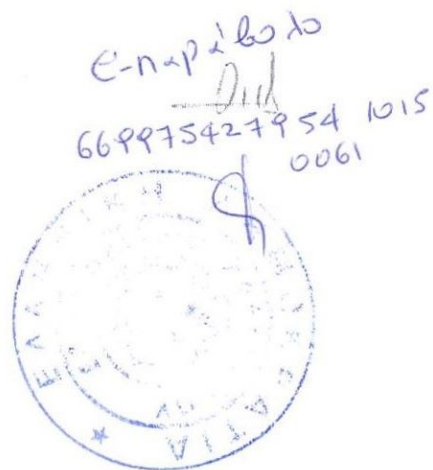

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Αριθμός Απόφασης

7 /2022

Το Ειρηνοδικείο Χαλανδρίου
(Ειδική Διαδικασία Εργατικών Διαφορών)

Συγκροτήθηκε από την Ειρηνοδίκη Χαλανδρίου, Οικονομίδου Άννα - Ιωάννα, και τη Γραμματέα, Ελένη Βονιτισα.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 24 Φεβρουαρίου 2022 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Των εναγόντων: 1. Ανδρόγλου Αγλαΐας του Αλεξάνδρου, με ΑΦΜ 045970583, 2. Μπλάνια Ασημίνας του Ιωάννη, με ΑΦΜ 107971707, 3. Τσιατσίου Μαρίας του Αλεξίου, με ΑΦΜ 055618509, 4. Νουμτα Ευσταθίας του Θωμά, με ΑΦΜ 059407297, 5. Σκιανη Σταυρούλας του Μιλτιάδη, με ΑΦΜ 055418954, 6. Ταγκατίδου Διονυσίας του Προδρόμου, με ΑΦΜ 033745284, 7. Χατζηβασιλείου Ερμόλαου του Ιωάννη, με ΑΦΜ 100696284, 8. Γιωτόπουλου Χρήστου του Σπυριδωνος, με ΑΦΜ 047321277, 9. Νικολούδη Παναγιώτη του Γεωργίου, με ΑΦΜ 073912731, 10. Λιακάτου Στρατή του Παρασκευά, με ΑΦΜ 107986272, 11. Τραμπακουλα Ευαγγελίας του Γεωργίου, με ΑΦΜ 107984242, 12. Κρασωνη Κων/νου του Νικολάου, με ΑΦΜ 043935643, 13. Γαλανού Ανδρέα του Παύλου, με ΑΦΜ 076090761, 14. Ξένου Γιώργου του Αναστασίου, με ΑΦΜ 077119953, 15. Μιχαηλίδη Χαράλαμπου του Ιωάννη, με ΑΦΜ 034274050, 16. Νικολη Βασίλη του Γεωργίου, με ΑΦΜ 059637183, 17. Πραπα Αλκιβιάδη του Παναγιώτη, με ΑΦΜ 046649107, 18. Χαλκιόπουλου Αναστάσιου του Ευσταθίου, με ΑΦΜ 040017062, 19. Μπλατσου Αικατερίνης του Πέτρου, με ΑΦΜ 047032793, κατοίκων Παπάγου, που παραστάθηκαν άπαντες δια της πληρεξούσιας δικηγόρου τους, Μαρίας Χρυση (ΑΜ ΔΣΑ 39551).

Του εναγόμενου: Ν.Π.Π.Δ., Πρωτοβάθμιου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την

επωνυμία «Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Περιβάλλοντος Παπάγου – Χολαργού (Δ.Ο.Π.Α.Π.)», που εδρεύει στου Παπάγου Αττικής, οδός Νευροκοπτίου και Αργυροκάστρου, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, με ΑΦΜ 998154476, που παραστάθηκε δια του πληρεξούσιου δικηγόρου του, Βασιλείου Ασημακόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ 24527).

Οι ενάγοντες με την από 27/12/2017 αγωγή τους, ειδικής διαδικασίας περιουσιακών διαφορών (ειδική διαδικασία εργατικών διαφορών), που κατατέθηκε στη Γραμματεία αυτού του Δικαστηρίου με ΓΑΚ/ΕΑΚ 7928/87/28-12-2017, και η συζήτησή της προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο της 14^{ης}/6/2018, ότε και αναβλήθηκε για τη δικάσιμο της 18^{ης}/4/2019, ότε και αναβλήθηκε εκ νέου για τη δικάσιμο της 28^{ης}/5/2020, ότε και αποσύρθηκε από το πινάκιο λόγω αναστολής των εργασιών των Δικαστηρίων της χώρας εξαιτίας του covid-19, και επαναπροσδιορίστηκε οίκοθεν για την δικάσιμο της 15^{ης}/10/2020, ότε και αναβλήθηκε για την δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, ζητούν όσα αναφέρονται σε αυτή.

Κατά την συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τον συνδυασμό των άρθρων 4 και 25 του Συντάγματος συνάγεται ότι ο νομοθέτης δύναται κατ' αρχήν να επιβάλλει στους πολίτες, προς εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, επιβαρύνσεις για την αντιμετώπιση ορισμένης επείγουσας ανάγκης ή κατάστασης κρίσης, υπό την προϋπόθεση ωστόσο ότι έχουν περιορισμένη διάρκεια, ότι είναι πρόσφορες και αναγκαίες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος και όχι δυσανάλογες σε σχέση προς αυτόν, ότι είναι επαρκώς αιτιολογημένες και ότι κατανέμονται ισότιμα μεταξύ όλων των πολιτών των απασχολούμενων τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και των ασκούντων ελεύθεριο επάγγελμα, ανάλογα με τις δυνάμεις του καθενός. Επομένως, δεν είναι επιτρεπτή η επιβάρυνση από τα μέτρα που λαμβάνονται προς αντιμετώπιση της δυσμενούς και παρατεταμένης οικονομικής συγκυρίας να κατανέμεται πάντοτε σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών, οι οποίοι, κατά κανόνα, είναι συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους, και να ευνοούνται άλλες κατηγορίες από την ασυνέπεια των οποίων – κυρίως στο πεδίο της εκπλήρωσης των φορολογικών τους υποχρεώσεων – προκαλείται σε μεγάλο ποσοστό η δυσμενής αυτή συγκυρία (ΟΛΣΤΕ

Ουδ
B

1286/2012), ούτε κατά μείζονα λόγο, η επισώρευση νέων επιβαρύνσεων σε βάρος των ίδιων κατηγοριών πολιτών (λ.χ. διαδοχικές μειώσεις αποδοχών και συντάξεων), εάν τα προηγούμενα αποδείχθηκαν απρόσφορα και εφόσον με τα νέα μέτρα οι ίδιες κατηγορίες πολιτών υφίστανται υπέρμετρη απώλεια του προηγούμενου εισοδήματός τους. Τούτο μάλιστα ιδίως όταν οι εν λόγω μειώσεις επέρχονται αιφνιδιαστικά και κλονίζουν ριζικά την οικονομική κατάσταση των ατόμων ή ανατρέπουν καταστάσεις στις οποίες αυτά είχαν καλόπιστα αποβλέπει (Μελέτη Κώστα Χ. Χρυσογονου – Ακριτα Καιδατζή, Οριοθέτηση εισαγωγικών σκέψεων για την αντισυνταγματικότητα του Ν. 4093/2012 για το Μεσοπρόθεσμο και τα μέτρα εφαρμογής του, ΝοΒ 2012 τ. 60 σελ. 1682 επ.). Επίσης, από το άρθρο 106 του Συντάγματος απορρέει η συνταγματική επιταγή για ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη με διασφάλιση των συνθηκών κοινωνικής ειρήνης, η οποία δεσμεύει όλα τα κρατικά όργανα και πρωτίστως τον νομοθέτη, περιορίζοντας το εύρος των επιτρεπτών επιλογών του. Τίθενται έτσι δύο όρια στον νομοθέτη. Πρώτον, είναι ανεπίτρεπτη η θέσπιση νομοθετικών μέτρων τα οποία, ανεξαρτήτως του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος, συνεπάγονται σοβαρή διατάραξη της κοινωνικής ειρήνης, ως τέτοια νοείται μεταξύ άλλων η δραματική επιδείνωση των συνθηκών κοινωνικής διαβίωσης και δεύτερον, είναι εξίσου ανεπίτρεπτη η θέσπιση νομοθετικών μέτρων τα οποία συνεπάγονται δραματική συρρίκνωση της εθνικής οικονομίας και του διαθέσιμου εισοδήματος επιχειρήσεων και νοικοκυριών, προκειμένου να εξυπηρετηθεί μονομερώς ορισμένος, έστω και δημοσίου συμφέροντος, οικονομικός σκοπός. Ήτοι, είναι ανεπίτρεπτη η θέσπιση μέτρων που επιδιώκουν την διάσωση των δημοσίων οικονομικών με θυσία της ιδιωτικής αυτονομίας. Το γενικό συμφέρον δεν ταυτίζεται με το αμιγώς δημοσιονομικό ούτε μόνο με το συμφέρον της δημόσιας οικονομίας αλλά απαιτείται να διασφαλίζεται η ισόρροπη ανάπτυξη τόσο της δημόσιας όσο και της ιδιωτικής οικονομίας. Περαιτέρω, με άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (Ε.Σ.Δ.Α.), το οποίο κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει ως εκ τούτου υπερνομοθετική ισχύ κατ' άρθρο 28 Σ, κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του ανθρώπου, ο οποίος μπορεί να την στερηθεί μόνο για λόγους δημοσίας ωφέλειας. Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται εκτός των εμπραγμάτων δικαιωμάτων και τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσης» καθώς και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Καλύπτονται έτσι και τα ενοχικής φύσης περιουσιακά δικαιώματα και ειδικότερα απαιτήσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις του δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεννημένες κατά

το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον, ως την προσφυγή στο δικαστήριο, δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικώς, εφόσον δηλαδή υφίσταται σχετικώς μια επαρκής νομική βάση στο εσωτερικό δίκαιο του συμβαλλόμενου κράτους, προϋπόθεση που συντρέχει ιδίως όταν η απαίτηση θεμελιώνεται σε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη ή σε παγιωμένη νομολογία των δικαιοδοτικών οργάνων του συμβαλλόμενου κράτους. Περιουσία δε αποτελεί και η αξίωση για καταβολή προβλεπόμενων αποδοχών από τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου κράτους, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες για την καταβολή τους προϋποθέσεις (βλ. αποφάσεις Ε.Δ.Δ.Α. Kechko κατά Ουκρανίας, Vilho Esken κατά Φινλανδίας). Για να είναι δε σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου επέμβαση σε περιουσιακής φύσης αγαθό, πρέπει να προβλέπεται από νομοθετικές ή άλλου είδους κανονιστικές διατάξεις καθώς και να δικαιολογείται από λόγους γενικού συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνονται κατ' αρχήν και λόγοι συναπτόμενοι προς την αντιμετώπιση ενός ιδιαίτερος σοβαρού, κατά την εκτίμηση του εθνικού νομοθέτη, δημοσιονομικού προβλήματος ή προς την εξασφάλιση της βιωσιμότητας κοινωνικοασφαλιστικών οργανισμών. Η εκτίμηση δε του νομοθέτη ως προς την ύπαρξη λόγου δημοσίου συμφέροντος επιβάλλοντας τον περιορισμό περιουσιακού δικαιώματος και ως προς την επιλογή της ακολουθητέας πολιτικής για την εξυπηρέτηση του δημοσίου αυτού συμφέροντος υπόκειται σε οριακό δικαστικό έλεγχο (βλ. αποφάσεις Ε.Δ.Δ.Α. James κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Pressos Compania Naviera S.A. κατά Βελγίου, Κλιάφας κατά Ελλάδας). Επίσης, η επέμβαση στην περιουσία πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού γενικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογη σε σχέση προς αυτόν. Τέλος, με το άρθρο 2 του Συντάγματος καθιερώνεται η αρχή του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, από την οποία απορρέει το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης ή τουλάχιστον ενός ελάχιστου εισοδήματος, το οποίο έχει φορέα τον καθένα, ενεργοποιείται ως κανόνας προστασίας για κάθε άτομο που πλησιάζει τα όρια της εξαθλίωσης και αποτελεί ακραίο όριο των νομοθετικών επιλογών. Το δε δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης ή ενός ελάχιστου εισοδήματος, ως ειδική έκφανση της υποχρέωσης σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, αναγνωρίζεται πρόσφατα και από τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων (Ολ ΣτΕ 668/2012) αλλά και του ΕΔΔΑ σε σχέση με τα περιουσιακά δικαιώματα που προστατεύει το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Συγκεκριμένα, το ΕΔΔΑ, στην υπ' αρ. 7-5/2013 Απόφασή του, τόνισε ότι αν και η κοινωνική πολιτική είναι υπόθεση της κάθε κυβέρνησης εντούτοις η μη εξαθλίωση είναι το απώτατο όριο της διακριτικής ευχέρειας κάθε κράτους μέλους. Αnéφερε δε ότι η ύπαρξη του ατόμου δεν πρέπει να τίθεται σε κίνδυνο. Έμμεσα υπονοεί ότι ένα μίνιμουμ ποσό ικανό να εξασφαλίσει

στο άτομο το δικαίωμα της αξιοπρεπούς διαβίωσης αποτελεί το έσχατο απαραβίαστο όριο των μειώσεων. Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, που κυρώθηκε με τον Ν.1426/1984 και υπερισχύει κάθε αντίθετης διάταξης νόμου έχοντας υπερνομοθετική ισχύ κατά το άρθρο 28 Σ, αναγνωρίζεται «το δικαίωμα των εργαζομένων για αμοιβή αρκετή να εξασφαλίσει σε αυτούς και τις οικογένειές τους ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης». Τα δικαστήρια ελέγχουν κατ' άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος την διαπλαστική εξουσία του νομοθέτη και δη την επιλογή συγκεκριμένων μέτρων από αυτόν, με γνώμονα την τήρηση της συνταγματικής επιταγής για ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη με διασφάλιση κοινωνικής ειρήνης. Ο νομοθέτης δεσμεύεται από τα όρια που θέτουν οι ως άνω απορρέουσες από τις συνταγματικές και τις υπερκείμενες νομοθετικά διεθνείς συμβάσεις διατάξεις αρχές. Τυχόν υπέρβαση των ορίων - με κριτήρια πάντα την ένταση, την διάρκεια, την σώρευση των μέτρων, την δίκαιη κατανομή μεταξύ των πολιτών, την αιτιολόγηση, την αναγκαιότητα και την αποτελεσματικότητα - ελέγχεται από τα δικαστήρια, τα οποία όταν κρίνουν ότι οι εισαγόμενες ρυθμίσεις παραβιάζουν τις ως άνω συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές καλούνται να τις αποκαταστήσουν, επιδικάζοντας στους φορείς του σχετικού δικαιώματος που απορρέει από αυτές, εις βάρος των οποίων εφαρμόστηκαν οι αντισυνταγματικές διατάξεις, τις διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή προς αυτούς των εν λόγω διατάξεων. Επειδή, η μισθολογική κατάσταση των υπηρετούντων στον δημόσιο τομέα αποτέλεσε, προς αντιμετώπιση της παρατεταμένης οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, αντικείμενο συνεχών νομοθετικών παρεμβάσεων [Ν. 3833/2010 «Προστασία της εθνικής οικονομίας – Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης» (Α' 40/15-3-2010), Ν. 3845/2010 «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη – μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο» (Α' 65/6-5-2010), Ν. 3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152/1-7-2011), Ν. 4002/2011 (Α' 180/22-8-2011), Ν. 4024/2011 (Α' 226/27-10-2011)]. Επειδή, περαιτέρω με τον Ν. 4046/2012 (Μνημόνιο ΙΙ, ΦΕΚ Α' 28/14-2-2012) εγκρίθηκε το Σχέδιο του Μνημονίου Συνεννόησης (Memorandum of Understanding) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδας ως προϋπόθεση για την υπογραφή και τη θέση σε ισχύ των Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδας, τα σχέδια των οποίων επίσης εγκρίθηκαν με τον ίδιο νόμο και προσαρτήθηκαν σ' αυτόν ως Παράρτημα V.

Το εν λόγω Μνημόνιο αποτελείται από τρία επιμέρους Μνημόνια, στο πρώτο από τα οποία, δηλαδή στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής (Memorandum of Economic and Financial Policies), περιγράφονται οι στόχοι, η στρατηγική και οι προοπτικές για την Ελληνική Οικονομία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται «Δημοσιονομική Πολιτική: ... Για να διασφαλίσει την πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής του προγράμματος, η κυβέρνηση θα αναλάβει τολμηρές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις από την πλευρά των δαπανών...θα απαιτηθούν επιπρόσθετα μέτρα πέραν εκείνων που έχουν ήδη εγκριθεί στο πλαίσιο της ΜΔΣ του 2011 και του προϋπολογισμού του 2012...». Κατ' εφαρμογή του Ν. 4046/2012 εκδόθηκε στη συνέχεια ο Ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222/12-11-2012). Στο άρθρο 1, παράγραφος Γ, υποπαράγραφος Γ.1, περίπτωση 1 του Ν. 4093/2012 αναφέρεται ότι «Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καταργούνται από 1.1.2013». Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού, χωρίς καμία μνεία των προηγουμένως επιβληθεισών με προγενέστερους νόμους μειώσεων των αποδοχών των μισθοδοτούμενων από το Δημόσιο, αναφέρεται ως προς την κατάργηση των επιδομάτων Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας ότι «Με τις παρούσες διατάξεις ρυθμίζονται θέματα μισθολογικού περιεχομένου, τα οποία προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής. Ειδικότερα: Με τις διατάξεις της περίπτωσης 1 καταργούνται, από 1.1.2013, τα επιδόματα εορτών και αδείας για όλους τους λειτουργούς και υπαλλήλους Δημοσίου, ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ...» Επειδή, εκτός από τις ανωτέρω μειώσεις των αποδοχών τους, οι υπάλληλοι του ευρύτερου δημόσιου τομέα υπεβλήθησαν, όπως εξάλλου και οι υπόλοιπες κατηγορίες πολιτών, και στο σύνολο των γενικής φύσης οικονομικών και φορολογικών μέτρων που λήφθηκαν για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος της χώρας, τέτοια δε μέτρα ήταν μεταξύ άλλων η σταδιακή μείωση του αφορολόγητου ορίου, ο περιορισμός των κλιμακίων και η αύξηση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος, η επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η διαδοχική αύξηση των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας, η υπαγωγή στους αυξημένους συντελεστές αγαθών και υπηρεσιών που υπάγονταν σε κατώτερη κλίμακα και η αύξηση των

ειδικών φόρων κατανάλωσης, η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης καθώς και αντίστοιχες επεμβάσεις στη φορολογία ακίνητης περιουσίας με μείωση, επίσης, του αφορολόγητου ορίου και αύξηση των φορολογικών συντελεστών του φόρου ακίνητης περιουσίας κλπ. Με τα δεδομένα όμως που ίσχυαν κατά τον χρόνο δημοσίευσης του Ν. 4093/2012, η συγκεκριμένη κατάργηση των επίμαχων επιδομάτων, που επήλθε με τον νόμο αυτό, με την επίδραση που αυτή άσκησε στην περαιτέρω μείωση του εισοδήματος των μισθοδοτούμενων από το Δημόσιο, συνυπολογιζόμενη με τις προηγούμενες μειώσεις που κατά τα ανωτέρω επεβλήθησαν διαδοχικά επί των πάσης φύσης επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών τους, υπερβαίνει, λόγω του σωρευτικού της αποτελέσματος και της φύσης της (πλήρης κατάργηση και όχι απλώς περαιτέρω μείωση), το όριο που θέτουν οι συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, δεδομένης εξάλλου και της αδυναμίας προώθησης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και είσπραξης των ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών που αποτέλεσαν έναν από τους λόγους για τους οποίους κρίθηκαν και πάλι αναγκαίες, μεταξύ άλλων, οι περαιτέρω μειώσεις των αποδοχών των υπαλλήλων του Δημοσίου, με τη μορφή αυτή τη φορά της πλήρους κατάργησης των επιδομάτων εορτών και αδείας. Ούτε από το κείμενο του Ν. 4046/2012, ούτε από αυτό του Ν. 4093/2012, ούτε από την αιτιολογική έκθεση του τελευταίου προκύπτει ότι ο νομοθέτης, προκειμένου να προχωρήσει στη λήψη του επίμαχου μέτρου, προέβη σε εμπεριστατωμένη μελέτη, ώστε να διαπιστώσει και να αναδείξει τεκμηριωμένα ότι η λήψη του συγκεκριμένου μέτρου, το οποίο από τη φύση του επιβαρύνει για πολλοστή φορά την ίδια ομάδα θυγομένων, ήταν συμβατή με τις συνταγματικές δεσμεύσεις, που απορρέουν, μεταξύ άλλων, από τις προαναφερόμενες αρχές της ισότητας, αναλογικότητας και προστασίας της αξίας του ανθρώπου. Καταρχάς όφειλε ο νομοθέτης να κρίνει την προσφορότητα του επίδικου μέτρου, ενόψει και της διαπιστωμένης πραγματικότητας ότι αντίστοιχα μέτρα που είχαν ληφθεί στο παρελθόν και αφορούσαν τις μειώσεις των αποδοχών των μισθοδοτούμενων από το Δημόσιο δεν είχαν αποδώσει τα αναμενόμενα, και ακολούθως να αποφανθεί αιτιολογημένα για την αναγκαιότητα του μέτρου αυτού εξετάζοντας την ύπαρξη τυχόν εναλλακτικών επιλογών και συγκρίνοντας τα οφέλη και τα μειονεκτήματα της καθεμιάς για τους επιδιωκόμενους δημόσιους σκοπούς. Εφόσον επέλεγε να προβεί στην κατάργηση των επίμαχων επιδομάτων (επιλογή καταρχήν δικαστικώς ανέλεγκτη) όφειλε προηγουμένως να εξετάσει με τρόπο επιστημονικό και δικαστικά ελέγξιμο, αν οι επιπτώσεις της κατάργησης των επιδομάτων στο βιοτικό επίπεδο των υπαλλήλων του Δημοσίου, με περαιτέρω συρρίκνωση που επιφέρουν

στο εισόδημά τους, αθροιζόμενες με τις επιπτώσεις από τα ήδη ληφθέντα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και συνδυαζόμενες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της διανυόμενης έκτακτης περιόδου, οδηγούν σε ανεπίτρεπτη μείωση του επιπέδου ζωής τους (Ολ ΣτΕ 2288/2015, 2192/2014). Ενόψει των παραπάνω, η διάταξη του Ν. 4093/2012, η οποία με την πλήρη κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, συρρικνώνει περαιτέρω το εισόδημα των μισθοδοτούμενων από το Δημόσιο, επιβαρύνοντας για μια ακόμη φορά την ίδια ομάδα πολιτών, αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη καθώς και στις αντίστοιχες αρχές τις εμπεριεχόμενες στις ανωτέρω διεθνείς συμβάσεις.

Με την υπό κρίση αγωγή, οι ενάγοντες εκθέτουν ότι ως υπάλληλοι του εναγόμενου Ν.Π.Δ.Δ., με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν καθόλο το επίδικο χρονικό διάστημα από 1/7/2015 έως και τον Δεκέμβριο του 2017, υπέστησαν μειώσεις των αποδοχών τους λόγω κατάργησης των επιδομάτων εορτών Πάσχα, Χριστουγέννων και αδείας κατ' εφαρμογή των διατάξεων των Ν. 4046/2012 και 4093/2012. Επικαλούνται αντισυνταγματικότητα αυτών και ζητούν να υποχρεωθεί το εναγόμενο, με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή, να καταβάλει σε έκαστο των εναγόντων το συνολικό ποσό των 2.750,00 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε επιδόματα εορτών Πάσχα, Χριστουγέννων και αδείας, νομιμότοκα από τότε που κάθε επιμέρους παροχή κατέστη απαιτητή, άλλως από την επίδοση της αγωγής, καθώς και να καταδικαστεί το εναγόμενο στην δικαστική τους δαπάνη.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα, η αγωγή παραδεκτά και αρμόδια εισάγεται στο Δικαστήριο αυτό (άρθρα 9, 14 παρ. 1α, 25 ΚΠολΔ), για να εκδικαστεί κατά την διαδικασία των περιουσιακών διαφορών [ειδική διαδικασία εργατικών διαφορών - άρθρα 614 παρ. 3, 621 ΚΠολΔ], και είναι ορισμένη και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις που προαναφέρθηκαν καθώς και στις διατάξεις των άρθρων 16 του Ν. 4024/2011, 346, 648, 653 ΑΚ, 907, 908 και 176 ΚΠολΔ. Το αίτημα περί καταβολής τόκων είναι νόμιμο για το χρονικό διάστημα από την επίδοση της αγωγής (άρθρο 346 ΑΚ), αφού η υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας για τα Ν.Π.Δ.Δ. άρχεται από την επίδοση σε αυτά καταψηφιστικής αγωγής (ΟΛΑΠ 3/2006 ΕλλΔνη 2006,412). Επομένως, πρέπει η αγωγή, κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, να εξεταστεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, αφού δεν απαιτείται να καταβληθεί τέλος δικαστικού ενσήμου (άρθρο 71 ΕισΝΚΠολΔ). Το εναγόμενο αρνήθηκε την αγωγή ως νόμω και ουσία αβάσιμη.

Από τα έγγραφα που νόμιμα προσάγουν και επικαλούνται οι διάδικοι, αποδείχθηκαν τα

ακολουθα: Οι ενάγοντες, υπάλληλοι του εναγόμενου Ν.Π.Δ.Δ., με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, υπηρετούσαν σ' αυτό καθόλο το επίδικο χρονικό διάστημα από 1/7/2015 έως και το έτος 2017, ενώ οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές εκάστου εξ αυτών δεν υπερέβαιναν το ποσό των 3.000,00 € [βλ. την προσκομισθείσα από 12/10/2020 Βεβαίωση του Διευθυντή του εναγόμενου Ν.Π.Δ.Δ. (Δ.Ο.Π.Α.Π.)]. Η μισθολογική τους κατάσταση κατά το επίδικο χρονικό διάστημα, ρυθμιζόταν από τον Ν. 4024/2011 περί ενιαίου μισθολογίου, εντούτοις σε εφαρμογή του Ν. 4046/2012 (Δεύτερο Μνημόνιο) ψηφίστηκε ο Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222/12-11-2012), δυνάμει του οποίου επιχειρήθηκε νομοθετική παρέμβαση στο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων (άρθρο 1 «Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καταργούνται από 1.1.2013»). Συμμορφούμενο με τον Ν. 4093/2012, το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. προέβη στην κατάργηση των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και επιδόματος αδείας. Όμως, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στην μείζονα πρόταση, η εν λόγω διάταξη, με την οποία καταργούνται τα επιδόματα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας, ως αντικείμενη στο Σύνταγμα και στις έχουσες υπερνομοθετική ισχύ διατάξεις διεθνών συμβάσεων, καθώς στερεί από τους ενάγοντες το δικαιούμενο, ικανοποιητικό και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, τυγχάνει ανεφάρμοστη. Ο ισχυρισμός των εναγόντων περί μη εφαρμογής της ως άνω διάταξης του Ν. 4093/2012, με βάση την οποία καταργούνται τα επιδόματα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας και έτσι μειώνονται οι αποδοχές τους, ως αντισυνταγματικής πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσία βάσιμος, ενώ οι αντίθετοι ισχυρισμοί του εναγόμενου πρέπει να απορριφθούν. Ακολούθως, πρέπει να γίνει δεκτή ως ουσία βάσιμη η στηριζόμενη σε αυτόν τον ισχυρισμό αγωγή των εναγόντων και επομένως, πρέπει να υποχρεωθεί το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. να καταβάλει σε έκαστο των εναγόντων τα ποσά που αναλογούν στα επιδόματα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας για το χρονικό διάστημα από 1/7/2015 έως και το έτος 2017. Συγκεκριμένα, κάθε ένας από τους ενάγοντες δικαιούται να λάβει τα δώρα και επιδόματα όπως αυτά καθορίστηκαν από το άρθρο 16 του Ν. 4024/2011, και ειδικότερα 1) για τα έτη 2016 και 2017 το δώρο Πάσχα, συνολικού ποσού (250,00 €/έτος X 2 έτη=) 500,00 €, 2) για τα έτη 2015, 2016 και 2017 το δώρο Χριστουγέννων, συνολικού ποσού (500,00 €/έτος X 3 έτη=) 1.500,00 €, 3) για τα έτη

2015, 2016 και 2017 το επίδομα αδείας, συνολικού ποσού (250,00 €/έτος X 3 έτη=) 750,00 €. Συνεπώς, έκαστος των εναγόντων δικαιούται το συνολικό ποσό των (500,00 + 1.500,00 + 750,00=) 2.750,00 €, με τον νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής.

Επομένως, η αγωγή πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν, και να υποχρεωθεί το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. να καταβάλλει σε καθένα από τους ενάγοντες, για την ως άνω αιτία, το ποσό των 2.750,00 ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής. Απορρίπτεται το αίτημα περί κήρυξης της απόφασης ως προσωρινά εκτελεστής, καθώς δεν προέκυψε δια μαρτύρων ή εγγράφων ότι η τυχόν καθυστέρηση στην εκτέλεση θα προκαλέσει σημαντική ζημία στους νικήσαντες ενάγοντες. Τέλος, η δικαστική δαπάνη πρέπει να συμψηφιστεί μεταξύ των διαδίκων, καθώς η ερμηνεία των διατάξεων που εφαρμόστηκαν ήταν ιδιαίτερος δυσχερής (179 ΚΠολ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ την αγωγή.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. να καταβάλλει σε έκαστο των εναγόντων το ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων πενήντα ευρώ (2.750,00 €), νομιμότοκα από την επομένη της επίδοσης της αγωγής.

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε, σε έκτακτη και δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του στο Χαλάνδρι, στις 14 Μαρτίου 2022, απόντων των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους.

Η ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ANNA-ΙΩANNA

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΒΟΝΤΙΤΣΑ

Μ. Κωδρα